

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/103/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320202599
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2320202599.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: matky B. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, a otca D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E. C. XXX/XX, C., zastúpeného B. F. G., bytom D. H. XXX/X, D., o návrhu navrhovateľky: C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, C., zastúpená advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, so sídlom Vajanského 1520, Galanta, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, o odvolaní navrhovateľky a odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 6. júla 2022, č.k. 22P/101/2020-1008, takto

rozhodol:

- I. Odvolacie konanie o odvolaní matky sa **zastavuje**.
- II. Konanie v časti určenia práv a povinností matky k maloletému sa **zastavuje**.
- III. Vo zvyšku sa rozsudok súdu prvej inštancie **potvrdzuje**.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala zverenia maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti (výrok I.), maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (výrok II.), matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 75 Eur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s tým, že výživné je splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca maloletého (výrok III.), styk matky s maloletým neupravil (výrok IV.), nad výchovou maloletého dieťaťa nariadil dohľad v období jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky (výrok V.), čím zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 16P/49/2015-33 zo dňa 22.06.2015 (výrok VI.), uložil matke povinnosť nahradiť trovy konania štátu v sume 897,30 Eur (výrok VII.) a otcovi povinnosť nahradiť trovy konania štátu v sume 897,30 Eur (výrok VIII.), vo zvyšku štátu náhradu trov konania nepriznal (výrok IX.) a napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok X.).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 24 ods. 1, ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 26, § 36 ods. 1, § 37 ods. 2, § 44 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine, vecne tým, že nevidel dôvod na zverenie maloletého do náhradnej starostlivosti navrhovateľky, keď v najlepšom záujme maloletého je jeho zverenie do

osobnej starostlivosti otca. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že navrhovateľka (stará matka maloletého) sa domáhala zverenia maloletého A. do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že rodičia dieťaťa sa správajú nezodpovedne a maloletý chce zostať bývať s navrhovateľkou, s ktorou už niekoľko rokov žije v spoločnej domácnosti. Matka maloletého má problémy s alkoholom a býva agresívna, žila v D. F. K. s partnerom, s ktorým sa často hádali, matka bola viackrát hospitalizovaná v nemocnici, opakovane si podrezala žily, navrhovateľka s ňou navštívila aj psychiatričku. Otec maloletého mal v minulosti umožnený pravidelný kontakt so synom, avšak býval agresívny, vulgárne sa pred ním vyjadroval, zvykol sa vyhrážať navrhovateľke aj matke maloletého a navrhovateľka v súvislosti so správaním otca musela dňa 09.03.2020 privolať políciu. Keď bol otcovi umožnený styk s maloletým počas víkendov, nechal dieťa hrať na počítači nevhodné hry, učil ho boxovať a bil ho pri tom po hlave, maloletý jej tiež spomenul, že raz otec vliezol nahý do sprchy a maloletý mu chytal rozkrok. Pri dožadovaní sa stretnutia s maloletým cez týždeň otec nerešpektoval u dieťaťa, že potrebuje čas na učenie, vždy len zavolá, že sa s maloletým chce stretnúť, stáva sa aj, že otec nedodrží termín stretnutia, buď mešká, alebo nepríde vôbec. Navrhovateľka uviedla, že má informácie o tom, že otec je drogový závislý. Podľa nej je pre ňu aj maloletého nebezpečný, preto žiadala zákaz kontaktovania sa otca s maloletým aj s navrhovateľkou. Otec popieral tvrdenia navrhovateľky, že sa voči nej správa agresívne, a že zle vplyva na svojho syna. V minulosti sa stretával s maloletým vždy po dohode a nebol s tým problém, od roku 2016 do 12/2019 pracoval v Nemecku, preto súhlasil s tým, aby bol maloletý u navrhovateľky. Chodil na turnusy do Nemecka na 3 týždne, potom bol 5 dní doma a vtedy si brával maloletého vždy, keď mal možnosť k sebe. Posledné dva roky sa o maloletého starala navrhovateľka, s čím otec súhlasil, keďže matka začala vo zvýšenej miere požívať alkoholické nápoje, navrhovateľka sa o neho vedela dobre postarať a stále syna mohol vídavať. Počas pandémie mu syna nechcela dávať, čo chápal, ale postupne mu prestala umožňovať styk s maloletým a neumožňuje mu ani zatelefonovať. Otec nesúhlasil so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, keďže mu odopiera stretávanie sa s maloletým, vystupuje arogantne a pred synom na neho nadáva a vymýšľa na neho nezmysly, čím vytvára priestor, aby si maloletý o otcovi vytvoril nepravdivý, skresľujúci obraz. Otec je pritom ako rodič spôsobilý a schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého. Matka (ktorá v čase konania na súde prvej inštancie ešte žila) s návrhom na zverenie maloletého do náhradnej starostlivosti navrhovateľky súhlasila, otca opísala ako agresívneho partnera, ktorý ju počas ich spolužitia urážal, sácal do nej, bolo mu jedno, či malý spí, v tom čase otca bral drogy. Uviedla, že sa rozišli keď mal maloletý rok a pol, následne si otec brával maloletého každý druhý týždeň od piatku do nedele, a cca od 2017 roku bol maloletý u starej matky, kam ho matka dala pre problém s alkoholom.

3. Súd vykonal dokazovanie, počas konania aj niekoľkokrát zisťoval názor maloletého A. (dňa 23.07.2020, dňa 19.08.2020, dňa 18.01.2021), kedy maloletý prejavil záujem zostať žiť u starej matky, kde mu je dobre, s otcom sa stretnúť nechcel, lebo je zlý. V konaní bol vypracovaný znalecký posudok č.37/2021 znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí, poradenská psychológia Mgr. Martina Balka, ktorý zistil, že u maloletého prevažuje vzťah k navrhovateľke, k matke má ambivalentný vzťah a k otcovi prevažujúci negatívny postoj. Zároveň uviedol, že výsledky psychologického vyšetrenia poukazujú na negatívne prenášanie kritického postoja starej matky vo vzťahu k otcovi na maloleté dieťa, ktoré je so starou matkou identifikované. Znalec uviedol, že u maloletého absentovala obavná, afektívna, úzkostná či stresová symptomatika, ktorá by dopĺňovala jeho spomienkové obsahy, ale naopak jeho emočná reaktivita nezodpovedala jeho vlastným prezentovaným tvrdeniam. Zároveň znalec zhodnotil osobnostné dispozície otca a navrhovateľky ako dostatočné, pričom za závažný problém považoval nerešpektovanie rodičovskej role otca zo strany navrhovateľky, čo môže viesť k úplnému citovému a emočnému odcudzeniu maloletého vo vzťahu k otcovi. Otec má podľa znalca viditeľný kladný vzťah k maloletému, pričom aj pri masívnej kritike jeho rodičovských kompetencií zo strany maloletého, reagoval otec na maloletého zrelými zvládacími mechanizmami bez prítomných manipulatívnych tendencií alebo akýchkoľvek porúch správania, ktoré by korešpondovali s obrazom, ktorý udávala navrhovateľka. Navrhovateľka má zvýraznené protektívne tendencie vo vzťahu k maloletému, ktoré sú reakciou na instabilné domáce zázemie. Znalec Mgr. Martin Balko bol aj osobne pred súdom vypočutý, pričom znalec sa pridržiaval v posudku vyslovených záverov a potvrdil, že z vyšetrení ako aj z pozorovania, interakcie medzi otcom a maloletým nezistil nič, čo by potvrdzovalo negatívnu skúsenosť maloletého zo závažných obvinení otca alebo traumatické zraňujúce zážitky s otcom, ktoré by vysvetľovali jeho odmietavé správanie voči otcovi. Otca znalec nepopísal ako impulzívneho a nedostatočne regulujúceho svoje emócie, z celého spisu takéto správanie otca nevyplýva, nebolo zistené ani jeho vyšetreniami. Pri vyšetreniach otca psychopatologická symptomatika prítomná nebola, ako psychológ sa nemôže vyjadriť k somatopsychickej závislosti na návykových

látkach, ktorú vie zistiť iba psychiater, má však za to, že v prípade ak by tam bol syndróm závislosti, tak by sa za tieto dva roky neliečenia prejavili a vyšli by najavo u otca nejaké adaptačné poruchy. Súd mal ďalej zo správy B. B. L., odborného garanta psychiatrickej ambulancie ANIMO s.r.o. zistené, že tento otca osobne nevyšetřil. V dokumentácii, v ambulantnej karte vedenej B. M. I., po ktorom prevzal ambulanciu, je uvedené jedno vyšetřenie 03.02.2015, potom kontroly ešte v tomto mesiaci opakovane, následne kontroly v 4/2015, v 8/2015 a v 12/2015, pokračuje záznam z 1/2016 a 3/2016, potom až 8/2019 a 8/2020, ďalšie kontrolné vyšetřenia zaznamené neboli. Bola uvedená diagnóza F19.2 poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním viacerých návykových /omamných látok/ sy závislosti. Podľa záznamov liečba nebola úspešná. Z potvrdenia B. N. O., praktického lekára pre dospelých zo dňa 07.01.2022 vyplýva, že na požiadanie otca bolo vykonané vyšetřenie drogové testy z moču, pričom výsledky boli negatívne. V konaní bol vypracovaný aj znalecký posudok č.23/2022 znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria MUDr. Ivana Karbulu, z ktorého vyplýva záver, že otec nie je závislý od alkoholu ani iných psychotropných či omamných látok, je možné len konštatovať nadužívanie kanabinoidov bez škodlivého užívania ako je definované v MKCH 10 (medzinárodná klasifikácia chorôb), pričom otec je schopný plne abstinovať. Z psychiatrického hľadiska znalec nenašiel dôvody, ktoré by bránili otcovi zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého z krátkodobého ani z dlhodobého hľadiska. Znalec sa vyjadril aj k diagnóze stanovenej B. I. (F19.2), v súvislosti s čím konštatoval, že zo záznamov vyplýva, že diagnóza bola otcovi pridelená na prvom psychiatrickom vyšetření pre subjektívny údaj o užívaní kanabinoidov a pervitínu. V zdravotnej dokumentácii B. I. nie je uvedené konštatovanie neúspešnosti liečby a dané konštatovanie uviedol B. L. vo vyjadrení pre súd, ktoré je podľa znalca podložené len výpoveďou navrhovateľky, ktorá sa opakovane dostavila do ambulancie B. I. s údajom, že otec stále fetuje. B. L. ako sám uviedol, otca nikdy nevyšetřil. Znalec uviedol, že počas celej doby ambulantného sledovania u B. I. nebol otcovi odobratý moč na toxikologické vyšetřenie a v žiadnom zo zápisov nie je indikovaná ani odporúčaná protitoxikomanická či protialkoholická liečba, nie je bližšie popísaná uvedená polymorfná závislosť-aké látky, ako často a akým spôsobom užíva, či bol prítomný abstinenčný syndróm alebo iné dopady závislosti. Diagnóza je uvedená bez popisu či otec vôbec spĺňa kritériá tejto závislosti. Znalec uzavrel, že otec netrpí duševnou poruchou, ktorá by mala vplyv na jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti, nie je nebezpečný pre seba a okolie. Z psychiatrického hľadiska nenachádza dôvody, ktoré by otcovi bránili zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Na uvedených záveroch trval znalec aj na pojednávaní, na ktorom bol súdom vypočutý. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie aj ďalšími dôkazmi (správami kolízneho opatrovníka, správami Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Šaľa, oznámeniami o priestupkoch, vyšetrovacím spisom OR PZ v Šali ČVS: ORP-53/SA-SA-2021, ďalšími listinami, ako aj výsluchom účastníkov konania a znalcov). Mal preukázané, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 16P/49/2015-33 zo dňa 22.06.2015 zverený do osobnej starostlivosti matky, v tom čase mal necelé dva roky. Na základe návrhu navrhovateľky súd uznesením č.k. 22P/101/2020-63 zo dňa 06.08.2020, neodkladným opatrením zveril maloletého dočasne do starostlivosti navrhovateľky a rodičom uložil platiť na dieťa výživné. Na základe návrhu otca súd uznesením č.k.22P/101/2020-252 zo dňa 21.01.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/21/2021 - 388 zo dňa 30.04.2021 upravil styk otca s maloletým v rozsahu každej párnej soboty od 14.00 hod. do 16.00 hod. a uložil navrhovateľke povinnosť zabezpečiť odovzdanie a prevzatie dieťaťa. Maloletý žije s navrhovateľkou v jednoizbovom byte v C., v roku 2021/2022 bol žiakom 2. ročníka ZŠ, podľa potvrdenia jeho všeobecnej lekárky je primerane vyvinutý svojmu veku. Navrhovateľka je poberateľkou invalidného dôchodku a brigádne si privyrába. Otec je od 14.10.2020 živnostníkom, za rok 2020 dosiahol príjem zo živnosti vo výške 9.553,68 Eur, základ dane mal 3.821,47 Eur a za rok 2021 dosiahol príjem zo živnosti vo výške 13.132 Eur a základ dane mal 5.252,80 Eur, vyživovaciu povinnosť má iba k maloletému. Matka žije so svojim partnerom A. E. v jednoizbovom byte v C., je nezamestnaná, nemajetná a okrem vyživovacej povinnosti k maloletému A. má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov maloletej zo strany otca a matke bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 33,19 Eur.

4. Na základe vykonaného dokazovania dospel prvoinštančný súd k záveru o nedôvodnosti návrhu podaného zo strany navrhovateľky, keďže v konaní nebola splnená základná zákonná podmienka, za ktorej súd môže nariadiť náhradnú starostlivosť, a to že rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Súd mal preukázané, že otec maloletého chce zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého a zároveň nezistil žiadnu prekážku na strane otca, pre ktorú by otec nemohol alebo nebol schopný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého. Znalec nepotvrdil tvrdenia navrhovateľky, že by sa otec k maloletému správal agresívne, nevhodne, alebo že by ho

otec sexuálne obťažoval, práve naopak zo znaleckého posudku ako aj výpovede znalca vyplynulo, že maloletý skôr mechanicky opakoval naučené frázy ako prežité skúsenosti, pričom znalec uviedol, že ani pri vyšetreniach, ani pozorovaním interakcie medzi maloletým a otcom nezistil nič, čo by potvrdzovalo negatívnu skúsenosť maloletého zo závažných obvinení otca. Zároveň znalec uviedol, že tak v osobnosti navrhovateľky ako ani otca nezistil žiadnu významnú psychopatológiu, ktorá by závažným spôsobom znižovala rodičovské kompetencie a nezistil žiadne dôvody, prečo by otec nemal zvládnuť starostlivosť o maloletého. Súd sa stotožnil so závermi znalca a v súvislosti s jeho zisteniami poukázal na to, že uvedené závery o neautentickom správaní maloletého vyplývajú aj z pohovorov vykonaných s maloletým. Zo znaleckého posudku znalca Mgr. Balka ako aj jeho výpovedi na pojednávaní vyplynulo, že navrhovateľka nezvládla rodičovskú rolu v tom, že negatívne ovplyvňovala maloletého vo vzťahu k otcovi v dôsledku eskalácie ich vzájomných konfliktov a tak bránila maloletému v jeho stretávaní sa s otcom a v rozvíjaní jeho vzťahu s otcom. Súd tento nedostatok vo výchove navrhovateľky považoval za veľmi podstatný pri svojom rozhodovaní, mal za to, že nemôže byť v záujme maloletého dieťaťa, aby starý rodič vykresľoval jedného z rodičov pred maloletým dieťaťom negatívne a tým v dôsledku jeho vlastných konfliktov s týmto rodičom ovplyvňoval vnímanie maloletého dieťaťa vo vzťahu k vlastnému otcovi, keďže takého konanie vyúsťuje do odmietavého postoja dieťaťa k vlastnému rodičovi, čo sa stalo aj v danom prípade. Uvedené vyplýva zo znaleckého posudku, ako aj z pohovorov s maloletým, ktorého negatívny postoj k otcovi sa stupňoval napriek tomu, že sa s otcom nestretával a zároveň to vyplýva aj z toho, že maloletý začal mať zrazu odmietavý postoj k stretávaniu sa s otcom, hoci otec sa pred 3/2020 s maloletým pravidelne stretával aj u otca prespával. Stretávanie otca s maloletým sa zmenilo až v 3/2020, odkedy otec navštevoval maloletého v období pandémie iba pri dverách navrhovateľkinho bytu a so synom sa odvtedy stretol bez navrhovateľky iba raz a to v auguste 2020 na pár hodín a následne mu navrhovateľka v stretávaní so synom už bránila. V súvislosti so zmenou postoja maloletého k stretávaniu sa s otcom súd poukázal nielen na závery znaleckého dokazovania, ale podporne aj na správu Referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 17.02.2021, z ktorej vyplýva, že navrhovateľka sa o otcovi negatívne vyjadrovala aj pred maloletým. Z vyjadrenia navrhovateľky v priestupkovom konaní vyplýva, že navrhovateľka nerešpektovala ani nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd upravil styk otca s maloletým, otec sa pritom snažil s maloletým stretávať počas celého konania, zároveň otec rešpektoval aj navrhovateľku a úroveň jej starostlivosti o maloletého, ktorú nikdy nespochybňoval. Čo sa týka správ A. P., psychologičky Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Šafa (ďalej CPPaP), v psychologickú starostlivosť ktorého je maloletý od 9/2020 a to na základe žiadosti navrhovateľky, súd poukázal na to, že aj zo samotných správ vyplýva, že jej bola poskytnutá podrobná anamnéza avšak iba zo strany navrhovateľky. Psychologička nemala možnosť vyšetriť otca, takisto nemala možnosť zisťovať vzájomnú interakciu medzi otcom a maloletým a tak posúdiť, či maloletým verbalizovaný strach z otca je autentický a skutočný. Súd poukázal na znalecký posudok Mgr. Balka, ktorý aj po oboznámení sa so správami A. P. zotrval na svojich záveroch, že hlavným dôvodom odmietania otca zo strany maloletého je vzťah rivalizujúcej stratégie navrhovateľky a vykresľovanie otca ako agresora, pričom znalec mal možnosť podrobiť vyšetreniu tak otca ako aj navrhovateľku a maloleté dieťa, mal možnosť pozorovať vzťah otca a maloletého ako aj reakciu maloletého na otca, pričom ako bolo uvedené v znaleckom posudku, v správaní maloletého boli prítomné znaky jeho programovania vo vzťahu k otcovi. Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľky o otcovej drogovej závislosti, toto v konaní preukázané nebolo, práve naopak na základe znaleckého dokazovania bolo preukázané, že otec netrpí žiadnou duševnou poruchou, či už v zmysle závislosti od alkoholu alebo psychotropných alebo omamných látok alebo poruchy osobnosti a znalec konštatoval, že z psychiatrického hľadiska nenašiel žiadne dôvody, ktoré by otcovi bránili vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého. Znalec sa vo svojom posudku ako aj na pojednávaní logicky vysporiadal aj so správou B. I., ktorého otec navštevoval a ktorého nebolo možné v konaní priamo dotazovať k predmetným správam, keďže už nežije. Súd poukázal aj na to, že počas konania uložil navrhovateľke a otcovi dve výchovné opatrenia, avšak zo správ tak Referátu poradensko-psychologických služieb ako aj Centra pre deti a rodiny vyplýva, že navrhovateľka nebola stotožnená so stretávaním sa otca so synom a z dôvodu na jej strane nedošlo ani k jednému jej stretnutiu s otcom maloletého, pričom naopak otec maloletého bol na stretnutia pripravený. Navrhovateľka nevyužila šancu k tomu, aby za pomoci tretích osôb, ktorí by boli prítomní na stretnutiach došlo k vyjasneniu vzájomných konfliktov medzi ňou a otcom maloletého, odstráneniu vzájomného napätia a nastaveniu jasných pravidiel fungovania. Vzhľadom na uvedený postoj navrhovateľky a na závery znaleckého posudku o tom, že navrhovateľka nerešpektuje rolu otca a negatívne ovplyvňuje maloletého vo vzťahu k otcovi v dôsledku konfliktu medzi ňou a otcom, čo vedie k emočnému odcudzeniu maloletého vo vzťahu k otcovi, ktoré závery mal súd v konaní preukázané, súd napriek tomu, že maloletý sa preukázateľne nachádzal v starostlivosti navrhovateľky minimálne dva roky pred podaním návrhu a navrhovateľka

je pre neho primárnou vzťahovou osobou, zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca a návrh navrhovateľky zamietol. Postoj navrhovateľky voči otcovi totiž nemôže byť v záujme maloletého, došlo by ním k úplnému vytesneniu otca zo života maloletého, čo by znamenalo pre maloletého stratu jednej z najdôležitejších vzťahových osôb v živote maloletého. Zároveň súd poukázal na to, že otec má záujem o osobnú starostlivosť o maloletého, ktorú nielenže verbalizoval počas celého konania, ale sa aj aktívne snažil s maloletým stretávať, snažil sa situáciu riešiť prostredníctvom kolízneho opatrovníka, návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, uložených výchovných opatrení, snažil sa s navrhovateľkou dohodnúť si termíny stretnutia. V konaní bolo preukázané, že otec má zabezpečené bývanie, má stabilný príjem, z ktorého je schopný zabezpečiť svoje potreby ako aj potreby maloletého. Súd tak nezistil žiadnu prekážku, ktorá by otcovi bránila v jeho osobnej starostlivosti o maloletého a preto ho do jeho starostlivosti zveril s tým, že obaja rodičia majú právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Styk matky s maloletým súd neupravil, keďže matka úpravu styku nežiadala a určil jej platiť na maloletého výživné. Na obdobie jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku nariadil súd nad výchovou maloletého dohľad v spolupráci a v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ktorý dohľad bude plniť ochrannú funkciu a napomáhať otcovi zabezpečiť stabilné zdravé výchovné prostredie pre maloleté dieťa.

5. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol podľa § 49 ods. 1 až 3 a CMP o trovách štátu, vzniknutých v súvislosti s úhradou odmeny znalca Mgr. Martina Balka a zaviazal k ich náhrade oboch rodičov. Pokiaľ ide o odmenu priznanú znalcovi MUDr. Ivanovi Karbulovi, súd mal za to, že nie je spravodlivé požadovať, aby tieto trovy konania znášal ktorýkoľvek z účastníkov konania, keďže znalec vyvrátil podozrenie zo závislosti otca, pričom uvedený dôkaz navrhol prokurátor, preto štátu ich náhradu nepriznal. O trovách účastníkov konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Namietala správnosť napadnutého rozsudku, keď v konaní bolo jednoznačne preukázané, že maloletý je v jej faktickej starostlivosti už približne 6 rokov, kam sa dostal v dôsledku zlyhávania oboch rodičov v zabezpečovaní výchovy dieťaťa a jedine navrhovateľka ako stará matka bola osobou schopnou zabezpečovať jeho starostlivosť, riadnu výchovu a výživu a robí tak dodnes, pričom jeho výchovu zabezpečuje v najlepšom záujme dieťaťa, ktoré dosahuje vynikajúce školské výsledky a je vedené k osvojovaniu si správnych hodnôt, pričom predtým takúto vzornú výchovu a starostlivosť u rodičov nepoznal. Práve navrhovateľka sa tak stala najbližšou a prioritne vzťahovou osobou maloletého, zatiaľ čo k rodičom si vybuďoval neutrálny resp. v prípade otca negatívny vzťah, ktorý u neho pretrváva dodnes a nevie si ani predstaviť, že by mal byť v jeho starostlivosti. Súd nezohľadnil základnú požiadavku, ktorou je najlepší záujem dieťaťa, nezohľadnil, že výchova maloletého zo strany navrhovateľky prebieha žiadúcim smerom, dieťa vyrastá v harmonickom a milujúcom rodinnom prostredí, kde sú všetky jeho potreby zabezpečené. Na druhej strane otec, ktorému bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti, je podľa vykonaného dokazovania dlhodobým konzumentom drog, čo potvrdili aj dôkazy (zdravotná dokumentácia od B. I. t.j. ošetrojúceho psychiatra otca, výpovede matky, ako aj navrhovateľky, vyjadrenie sestry otca pred súdnym znalcom, ako aj samotné vyjadrenie otca pred znalcom). Súdnym znalec MUDr. Karbula konštatoval, že u otca nediagnostikoval závislosť na omamných a psychotropných látkach, avšak zo zdravotnej dokumentácie vedenej B. I. ako ošetrojúcim psychiatrom otca táto skutočnosť vyplýva. Nie je zrejmé, prečo by B. I., ako uznávaný psychiater, tento údaj pri otcovi zaznamenal do zdravotnej dokumentácie, ak by sa ním stanovená diagnóza nezakladala na pravde. Otec maloletého pritom pri pohovore so znalcom sám priznal, že aj dnes je užívateľom marihuany, čo vhodnosť zverenia dieťaťa otcovi výrazne spochybňuje. Zároveň bola preukázaná agresivita otca vo vzťahu k iným osobám a to jednak jeho právoplatným postihnutím za priestupok zo dňa 03.04.2021, kedy v predajni fyzicky napadol matku a jej priateľa. Jeho agresivita vyplýva aj zo správy psychologičky CPPaP Šaľa A. Q. P., ktorú maloletý pravidelne navštevuje a ktorá sa stretla aj s otcom, ktorý akonáhle začala rozporovať jeho tvrdenia, stratil sebakontrolu, choval sa agresívne a následne bez rozlúčenia opustil miestnosť. Agresivita otca vyplýva aj z vyjadrení matky a navrhovateľky. Otec navyše nemá vo svojej domácnosti pre maloletého vytvorené vhodné podmienky, keďže býva v 1-izbovom byte spolu so svojím otcom, kde aj podľa správ kolízneho opatrovníka nemá maloletý vytvorené vhodné podmienky na výchovu, vzdelávanie, spánok, oddych a život. Hoci otec v konaní tvrdil, že si zabezpečí vlastné bývanie, za celú dobu konania sa nič také neudialo. Najdôležitejším faktorom však je, že maloletý otca trvalo a dlhodobo odmieta, bojí sa ho a nechce sa s ním stretávať, čo vyplýva tak z vyjadrení matky a navrhovateľky, ako aj zo správ psychologičky, ktorú maloletý navštevuje viac ako 2 roky, A. P., ktorej výsluch navrhovateľka navrhovala, súd ho ale nevykonával, hoci aj psychologičku predvolal na pojednávanie dňa 14.01.2022,

na ktoré sa aj dostavila, keďže ale nebola prítomná matka, chýbal jej súhlas so zbavením mlčanlivosti dotknutej svedkyne. Po doplnení súhlasu rodičov už súd svedkyňu k výsluchu viac nepredvolal, čo podľa odvolateľky predstavuje zásadnú nesprávnosť postupu súdu, keďže táto svedkyňa poskytuje dieťaťu nepretržite viac ako 2 roky pomoc a poradenstvo, najlepšie pozná pocity, záujmy a jeho psychický stav a vie najlepšie posúdiť vhodnosť opatrení vo vzťahu k maloletému. Súd pochybil aj v tom, že nerešpektoval svoje vlastné rozhodnutie o nariadení výchovného opatrenia, nezabezpečil si do konania písomnú záverečnú správu o priebehu a výsledkoch výchovného opatrenia, hoci z nej mal ako z dôkazu tiež vychádzať. Odvolateľka ďalej dôvodila, že znalec z odboru psychológie Mgr. Balko nedal jednoznačné odporúčanie o tom, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca by bolo v záujme dieťaťa, znalec sa skôr prikláňal k postupnému budovaniu vzťahu maloletého s otcom. V konaní bolo navyše preukázané, že otec bol v minulosti súdne trestaný, má resp. mal dlhy na zdravotnom poistení, má, resp. mal zadržaný vodičský preukaz, v súvislosti s dlhmi mu bol povolený osobný bankrot, je užívateľom marihuany, dopúšťa sa agresívneho konania, v domácnosti nemá vytvorené vhodné podmienky na výchovu dieťaťa a maloletý má zo svojho otca strach a vyslovene ho odmieta. V tomto smere nebol záujem dieťaťa v konaní riadne vyhodnotený a zohľadnený. Súd nesprávne postupoval aj z dôvodu, že doposiaľ nerozhodol o jej námietke zaujatosti. Rozsudok tiež nie je dostatočne a riadne odôvodnený v súlade s § 220 ods. 2 CSP najmä v otázke akou je záujem maloletého, ako aj okolnosti, schopnosti a možnosti jednotlivých účastníkov konania poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť a tiež riadne neodôvodnil odmietnutie vykonania navrhovaných dôkazov. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a zveril maloletého do jej starostlivosti, keďže sú na to splnené všetky zákonné podmienky, a priznal jej tiež plnú náhradu trov konania.

7. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu bol toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal v predmetnej veci rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého vyhovel návrhu otca a zamietol návrh starej matky, inak sa pridržiaval svojich vyjadrení podaných v konaní.

8. Okresný prokurátor, ktorý vstúpil do konania pred súdom prvej inštancie, v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že súd v napadnutom rozsudku správne konštatoval, že nie je splnená základná zákonná podmienka podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, za ktorej súd môže nariadiť náhradnú osobnú starostlivosť a to vtedy, keď rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Naopak, v konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že otec chce zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého a súčasne nebolo preukázané, že by nebol schopný túto starostlivosť o dieťa zabezpečiť ani neboli preukázané žiadne iné prekážky na strane otca. Podľa názoru prokurátora odvolacie dôvody navrhovateľky neobstoja. Pokiaľ súd zamietol návrh navrhovateľky na výsluch A. Q. P. z dôvodu hospodárnosti, nejde o relevantný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, navyše, ako súd v odôvodnení rozsudku uviedol, tento výsluch nebol vykonaný z dôvodu, že súd mal k dispozícii správu CPPaP Šaľa, ktoré boli vypracované A. Q. P., ktorá v uvedenej inštitúcii pôsobí a zároveň z predmetných správ vyplýva, že boli vypracované iba na základe jednostranných informácií zo strany navrhovateľky a psychologička nemala možnosť pozorovať interakciu medzi maloletým a jeho otcom. Obdobne, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu na vyžiadanie si konečnej správy z CDR Sereď, súd uviedol, že tento postup by bol nevhodný, nakoľko dňa 04.07.2022 mu bolo oznámené, že od poslednej správy od 30.05.2022 nedošlo k žiadnej zmene, situácia medzi navrhovateľkou a otcom sa nezmenila, nedošlo medzi nimi ani k jednému stretnutiu a to práve z dôvodu postoja navrhovateľky. O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov súd vykoná, rozhoduje v zmysle § 185 ods. 1 CSP súd, pričom výsluchom A. P., ani obstaraním si záverečnej správy CDR Sereď by neboli preukázané rozhodujúce skutočnosti a to z dôvodov uvedených v bode 56 napadnutého rozsudku. Ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP naplnený nebol, nakoľko konajúci sudca vo veci nebol vylúčený a o nesprávnom obsadení súdu nemožno hovoriť. Odvolateľkou uvádzané skutočnosti, ktoré mali z vykonaného dokazovania vyplývať a to najmä na strane otca, sú v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním odôvodneným v bodoch 44. až 49. rozsudku. Podľa názoru prokurátora súdom zistený stav je náležité a správne zistený, rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia a je tiež dostatočne odôvodnený, pričom súd sa v napadnutom rozsudku v dostatočnej miere vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré odvolateľka rozporuje. Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

9. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že stará matka svojimi nepreukázanými a ničím nepodloženými tvrdeniami súd opätovne zavádza tými istými, stále sa opakujúcimi jej subjektívnymi názormi, ktorých pravdivosť sa počas celého konania nijako nepreukázala. Tak je tomu

ohľadom jej tvrdení o tom, že otec je agresívny, závislý na omamných a psychotropných látkach, ktoré boli vyvrátené oboma znalcami. Znalec MUDr. Karbula uviedol, že tieto správy (konštatovanie B. L. v správe, podľa ktorej „otec trpel závislosťou, pričom liečba nebola úspešná“) boli pravdepodobne podložené len výpoveďou starej matky, ktorá sa opakovane dostavila na ambulanciu psychiatra s údajom, že otec „stále fetuje“. B. L., ako sám uvádza, otca pritom nikdy nevyšetril a v ambulantných záznamoch B. I. nikde nie je spomenuté, že by liečba bola neúspešná. Znalec MUDr. Balko tiež vyvrátil tvrdenia starej matky o psychickom stave otca a jeho údajnej závislosti. Rovnako bolo vyvrátené tvrdenie starej matky o tom, že otec je agresor, vyvrátil ho tak znalec MUDr. Balko, ktorý uviedol, že u otca nezaznamenal žiadne agresívne prejavy a pritom sa vyskytli situácie, pri ktorých sa tak prejaviť mohol. Sám znalec uviedol, že otec je v celom tomto konaní v defenzívnej rovine s tým, že práve skôr od neho by sa dalo očakávať obviňujúce správanie voči úradu, súdu, znalcom, starej matke, ktorá neustále bráni otcovi v styku s maloletým a rozvíjaniu ich vzájomného vzťahu a pod., avšak je to naopak, otec prejavuje rešpekt a úctu voči týmto inštitúciám, zatiaľ čo stará matka spochybňuje prácu zamestnancov úradov, súdu, a podáva neodôvodnené podnety a sťažnosti. Podľa názoru otca vykonané dokazovanie jednoznačne preukázalo, ako stará matka nepriaznivo pôsobí na maloletého už vyše dvoch rokov a od tohto obdobia sa otec ako jediný z kompetentných rodičov s maloletým poriadne nestretol a nemohol vyvíjať dovtedy pozitívne budovaný vzťah s vlastným synom, o ktorého má reálny záujem a túžbu vychovávať ho. Stará matka neuznáva významnú úlohu otca vo vzťahu k maloletému a stále spochybňuje jeho kompetencie. Znalec MUDr. Balko zistil až stredne ťažké ovplyvňovanie maloletého zo strany starej matky, bez akýchkoľvek dôvodných pochybností, pričom zároveň nezistil žiadne dôvody, prečo by otec nemal zvládnuť výchovu maloletého. Vyjadrenia starej matky sú pre otca nielen urážlivé, ale unavujúce, kedy otec sám ale aj prostredníctvom dôkazných prostriedkov, či už listinných alebo znaleckého dokazovania, počas celého konania vyvrátil každé jedno nepravdivé tvrdenie zo strany starej matky na neho adresované a jej domnienky. Navrhovateľka sa neustále vracia do minulosti, čo otec spravil a ako žil, pričom absolútne odmieta fakt, že otec drogy, ani alkohol neužíva, roky riadne pracuje a vedie riadny život. V minulosti to bola práve stará matka, ktorá navštevovala psychiatrickú ambulanciu, na jej strane boli prejavy agresie, ktorú preukazovala nielen počas telefonických hovorov ale aj osobných stretnutí, nehovoriac o jej vulgarizmoch a kriku, ktorý sa nebála ukazovať ani počas prítomnosti maloletého, napriek tomu, že na to bola upozorňovaná zo strany zamestnancov úradu, i napriek opakovaným prosbám otca. Pokiaľ ide o údajný strach maloletého z otca, tento je len dôsledkom manipulácie zo strany starej matky, čo bolo preukázané pri znaleckom skúmaní znalcom Mgr. Balkom. Zo správania starej matky má otec obavu, že táto je psychicky nevyrovnaná a do takej miery upätá k maloletému, že mu neumožní, aby spoznal a budoval vzťah nielen s otcom, ale dokonca ani súrodenecký vzťah s jeho vlastnou sestrou. Neumožňuje maloletému, aby sa stretával s celou svojou rodinou z otcovej strany, s ktorými sa stretával až do takmer siedmich rokov. Ohľadom obsahu lekárskej správy od psychologičky A. Q. P., otec uvádza, že táto od r. 2018 zbiera informácie len z argumentácie starej matky. Maloletý pritom do doby, kým sa s otcom normálne a pravidelne stretával, prejavoval otcovi lásku a veľmi rád k nemu chodil. Stará matka však už vyše dvoch rokov nerešpektuje čas otca trávený s jeho synom, bráni v ich stykoch a nekomunikuje s otcom (nedvíha mu telefóny, neodpovedá na sms správy), neotvára dvere, nereaguje na zvonenie, čo odôvodňuje tým, že otec je psychicky narušený a agresívny, hoci to bolo v konaní vyvrátené. Na základe uvedeného otec považoval rozhodnutie súdu za vecne správne, keďže bolo preukázané, že spolužitie starej matky a maloletého, ako aj celková starostlivosť starej matky o dieťa, je nebezpečná pre jeho zdravý psychický vývin. Otec ako rodič je kompetentný a spôsobilý zabezpečiť A. zdravý psychický vývoj a uspokojovať jeho emocionálne, materiálne a iné potreby, pričom má záujem plnohodnotne sa o svojho syna starať. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

10. Navrhovateľka v odvolacej replike zotrvala na podanom odvolaní. K vyjadreniu prokurátora uviedla, že toto vychádza z nepreukázaných názorov a domnienok prokurátora, ktorý podporuje ako správny taký postup súdu, kedy súd porušil svoje vlastné rozhodnutia a necíti sa byť nimi viazaný. Prokurátor tiež špekuluje o obsahu podania navrhovateľky – námietke zaujatosti, ktoré evidentne nikdy nevidel. Pokiaľ ide o vyjadrenie otca dieťaťa, tento sa sústreďuje len na vykreslenie navrhovateľky v zlom svetle a vykreslení seba ako ideálneho človeka a rodiča, opomína ale vykonané dokazovanie a nesústreďuje sa na záujem dieťaťa.

11. Prokurátor v odvolacej duplike zotrval na svojom predošlom vyjadrení a navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie aj matka maloletého, ktorá však v priebehu odvolacieho konania dňa 21. februára 2023, zomrela, čím stratila procesnú subjektivitu. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 7 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a táto spôsobilosť zanikne smrťou. Odvolací súd preto konanie o odvolaní matky výrokom I. zastavil aplikujúc ust. § 161 CSP a 63 CSP, nakoľko nastala neodstrániteľná procesná podmienka konania na strane matky, z ktorého dôvodu už odvolací súd nemôže preskúmať napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z odvolacích dôvodov, predložených matkou a konal ďalej len o odvolaní navrhovateľky a zároveň výrokom II. zastavil aj konanie v časti určenia práv a povinností matky k maloletému. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 66 CSP, podľa ktorého ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný. Vzhľadom k citovanému ustanoveniu zákona výroky rozsudku prvoinštančného súdu, týkajúce sa práv a povinností zosnulej matky k maloletému A. ostávajú síce nedotknuté, zároveň však v uvedenej časti rozsudok nenadobudol právoplatnosť (t.j. v častiach, kde matku oprávnil spolu s otcom zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok, uložil matke plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletému, rozhodol neupravení styku matky s maloletým a o povinnosti matky nahradiť štátu trovy konania) .

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - navrhovateľka (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP, a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a treba ho potvrdiť.

14. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu (s výnimkou výrokov týkajúcich sa práv a povinností matky k maloletému, v ktorej časti bolo konanie zastavené) z dôvodu odvolania navrhovateľky.

15. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku tieto dôkazy náležite vyhodnotil a s jeho záverom, že neboli splnené podmienky pre zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie sú dostatočne zrozumiteľné a jasné, majúce oporu vo vykonanom dokazovaní, ako aj v platných právnych normách. Odvolací súd sa s odôvodnením súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí v celom rozsahu stotožňuje, na tieto v plnom rozsahu poukazuje a keďže prvoinštančný súd sa v odôvodnení svojho rozsudku náležite vysporiadal v podstate so všetkými relevantnými skutočnosťami tvrdenými navrhovateľkou, odvolací súd nepovažoval za potrebné, aby tieto dôvody opakovane. Navrhovateľka totiž ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť rozhodnutie súdu v časti zamietnutia jej návrhu a zverenia maloletého do starostlivosti otca. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na odvolaciu argumentáciu navrhovateľky dopĺňa odvolací súd nasledovné:

16. Ako prvé bolo treba preskúmať dôvodnosť námietok odvolateľky voči nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, ktorý mal podľa jej tvrdenia spočívať v tom, že súd rozhodol bez toho, aby najskôr bolo rozhodnuté o jej námietke zaujatosti doručenej súdu 06.07.2022. Odvolací súd však uvedenú výhradu považoval za nedôvodnú.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 06.07.2022 o 8.30 hod. prebehlo vo veci posledné pojednávanie, na ktorom súd vydal meritórne rozhodnutie. Toho istého dňa bolo súdu doručené podanie navrhovateľky označené ako „Námietka zaujatosti súdu vo veci“, v ktorom namieta zaujatosť OS Galanta v predmetnej veci a to z dôvodu „dlhého prieťahu súdneho konania“. Navrhovateľka tu uvádza skutkové tvrdenia týkajúce sa predmetnej veci, opisuje jej vzťahy s otcom maloletého, tvrdí, že otec dieťaťa klame, poukazuje na to, že žiadala súd o správu od otcovho psychiatra B. I., podľa nej však okresný súd je naklonený otcovi maloletého i keď klame a týmito klamstvami a správaním škodí maloletému A., ktorý má z otca strach, čo súd neberie do úvahy, navyše doposiaľ nebola prizvaná a vypočutá psychologička dieťaťa B. P.. Z uvedených dôvodov žiadala navrhovateľka pridelenie spisu inému sudcovi.

18. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že zákonná sudkyňa Mgr. Jana Mičeková s poukazom na ust. § 49 a 52 CSP predmetné podanie navrhovateľky posúdila ako nespĺňajúce zákonom predpísané náležitosti námietky zaujatosti a z uvedeného dôvodu na námietku neprihliadla. Odvolací súd uvedený postup zákonnej sudkyne považoval za správny a zákonný, keďže z obsahu podanej „námietky zaujatosti“ je zrejmé, že táto neobsahuje náležitosti námietky zaujatosti uplatnenej účastníkom, ktoré sú precizované v § 53 ods. 1 CSP a celkom nepochybne sa týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudkyne, v ktorom prípade súd na takúto námietku zaujatosti neprihliada a ani vec nepredkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie (§ 53 ods. 3 CSP).

19. Odvolateľka ďalej vytykala súdu prvej inštancie, že z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a to najmä ohľadom vhodnosti výchovného prostredia pre maloletého, osobnostných a zdravotných predpokladov otca a navrhovateľky, ako aj najlepšieho záujmu maloletého. Vytyka tiež súdu, že nevykonal navrhnuté dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie (výsluch A. P. a oboznámenie sa so záverečnou správou o priebehu a výsledkoch výchovného opatrenia) a namietala aj nesprávnosť právneho posúdenia v otázke, či boli splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti.

20. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktorého odporujú ust. § 195 až 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

21. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, ktoré dôkazy nevykonal a z akých dôvodov a ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom mu nemožno nič vyčítať.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec aj správne právne posúdil, keď použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval.

24. V čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

25. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

26. Podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

27. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

28. V zmysle čl. 3 Zákona o rodine, rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

29. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

30. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

31. Podľa § 28 ods. 3 veta prvá Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu.

32. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

33. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

34. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

35. Podľa čl. 4 veta druhá Základných zásad Civilného mimosporového poriadku, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej.

36. Rodičovské práva a povinnosti patria rodičom od narodenia do plnoletosti dieťaťa. Patria osobám, ktoré sú podľa zákona považované za rodičov, teda matke a otcovi dieťaťa. V prípade ak jeden z rodičov nežije, je na výkon rodičovských práv a povinností oprávnený a povinný v celom rozsahu druhý rodič sám. Pokiaľ by ani on nemohol práva a povinnosti rodiča vykonávať, je potrebné prijať náhradné opatrenia, medzi aké patrí aj zverenie dieťaťa do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti (§ 44 a nasl. Zákona o rodine).

37. Ústava Slovenskej republiky ve čl. 41 ods. 4 garantuje právo rodičov vychovávať a starať sa o svoje deti a zároveň deťom zaručuje právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podobne Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Osobná starostlivosť sa poskytuje dieťaťu v rodine a predstavuje ju starostlivosť o stravu, bývanie, ošatenie, zabezpečenie lekárskej starostlivosti, školskej dochádzky, mimoškolských aktivít dieťaťa a iné. Osobná starostlivosť je teda pojem užší ako výchova. Náhradná starostlivosť pomenúva inštitút, ktorý nahrádza výkon jednej časti rodičovských práv a povinností, a to práve osobnej starostlivosti o dieťa. Aj v prípade umiestnenia dieťaťa do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti sú za jeho riadnu výchovu naďalej zodpovední jeho rodičia.

38. Náhradná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť (nie výchovu) rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Znakmi náhradnej starostlivosti sú jej: a) nevyhnutnosť – možno ju nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradnú starostlivosť teda môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život; b) dočasnosť – zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti je len dočasné opatrenie, ktoré súd zruší, akonáhle odpadnú prekážky pre obnovenie spoločného života detí s rodičmi. Neschopnosť alebo neochota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa potom môže spočívať v objektívnych alebo subjektívnych okolnostiach, napr. ak rodičia starostlivosť o dieťa zanedbávajú, čo sa vyznačuje nedostatkom ich starostlivosti, spôsobujúcim závažné ohrozenie vývoja dieťaťa alebo nebezpečenstva pre dieťa, zlyhanie pri zabezpečení telesných potrieb dieťaťa – výživy, ošatenia, ubytovania, zdravotnej starostlivosti, citové zanedbávanie – nezabezpečenie citových potrieb dieťaťa a pod. Každé zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti predstavuje faktický zásah do výkonu rodičovských práv.

39. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti, je náhradná osobná starostlivosť inej fyzickej osoby ako rodiča. Základnou podmienkou pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je potreba chrániť záujem maloletého dieťaťa a subsidiárne v zmysle § 44 Zákona o rodine sú týmito podmienkami aj skutočnosť, že rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Naplnené musia byť vždy všetky uvedené predpoklady pre odňatie dieťaťa zo starostlivosti jeho rodičov. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie teda súd do úvahy dve skutočnosti – záujem maloletého dieťaťa a to, či sa žiadny rodič naozaj nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. Právnym následkom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti je, že sa rodičia nemôžu o svoje dieťa osobne starať a túto starostlivosť zabezpečuje osoba, ktorej bolo dieťa rozhodnutím zverené, avšak len dočasu, kým si rodič na svojej strane nevytvorí alebo neobnoví podmienky pre prevzatie osobnej starostlivosti o dieťa. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa totiž majú vždy v prvom rade jeho rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ dieťa je v prvom rade právo (a povinnosť) chrániť záujem dieťaťa, tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo osobne sa o neho starať.

40. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý A. sa narodil zo vzťahu rodičov, ktorý trval od r. 2011 do r. 2014, po ukončení spolužitia bol maloletý rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 16P/49/2015-33 zo dňa 22.06.2015 zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť na dieťa výživné, zároveň rodičovskou dohodou zostal styk otca s maloletým neobmedzený. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že matka (ktorá jej spolužitie s otcom dieťaťa opísala ako problémové, poznamenané agresívnym správaním partnera voči nej), mala problémy s alkoholom, žila neusporiadaným spôsobom života a starostlivosť o maloletého A. nevládala. Postupne preto starostlivosť o dieťa presúvala na navrhovateľku (starú matku maloletého z matkinej strany), až u nej maloletý napokon zostal a matka si ho od starej matky sporadicky brávala na návštevu. Otec v rokoch 2016 až 2019 pracoval v Nemecku, syna si po dohode s matkou bral k sebe v čase, keď sa nachádzal na Slovensku, kedy maloletý u otca aj prespával a ich vzťahy boli dobré. Od jari 2020 s príchodom pandémie Covid-19 sa vzťahy medzi otcom a maloletým prerušili, resp. významne obmedzili, a k ich obnoveniu už nedošlo ani po skončení pandémie, keďže navrhovateľka mu v stykoch so synom bráni. V súčasnosti maloletý A. otca už odmieta a vyjadruje sa o ňom negatívne, z dokazovania je však zrejmé, že ide o vyjadrenia a postoje prevzaté od iných osôb. Otec má k synovi silné citové väzby a má záujem o maloletého sa starať,

maloletý však prejavil záujem zostať žiť s navrhovateľkou. Úlohou súdu bolo zistiť a to aj za pomoci znaleckého dokazovania, vhodnosť výchovného prostredia pre maloletého, vzťahové väzby maloletého k navrhovateľke a otcovi, osobnostné predpoklady ich oboch pre výchovu a starostlivosť o maloletého, dôvody odmietania otca zo strany maloletého a ďalšie súvislosti, na základe ktorých aj podľa názoru odvolacieho súdu dospel prvoinštančný súd k správne mu záveru o potrebe zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca, pretože neboli naplnené zákonné predpoklady pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

41. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že inštitút náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa je inštitútom dočasným, teda sa má uplatňovať len dovtedy, kým rodičia alebo niektorý z nich, nie sú schopní sami zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Tento inštitút nemá v žiadnom prípade nahrádzať rodičovskú výchovu a starostlivosť o vlastné maloleté deti, pretože sú to rodičia, ktorí sú v prvom rade povinní sa o svoje maloleté deti starať a aj ich vychovávať. Dieťa pritom má zároveň právo, aby ho vychovávali predovšetkým jeho rodičia, ak sú toho schopní. Pomoc širšej rodiny má byť len sekundárna a doplnená v rámci prirodzených rodinnoprávnych vzťahov fungujúcich v širšej rodine. Zodpovednosť za výchovu dieťaťa, starostlivosť o neho a správu jeho vecí však majú predovšetkým jeho rodičia. V danom prípade bolo preukázané, že otec dieťaťa je schopný o maloletého sa starať a má o to aj vážny záujem. Navrhovateľka počas celého konania spochybňovala spôsobilosť otca a to predovšetkým s poukazom na jeho agresívne správanie a závislosť na omamných a psychotropných látkach, avšak jej tvrdenia sa v konaní nepreukázali a boli dostatočne presvedčivo vyvrátené znaleckým dokazovaním znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria MUDr. Ivana Karbulu a znalca z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia dospelých, Klinická psychológia detí, Poradenská psychológia Mgr. Martina Balka. Znalec J. z vyšetrení otca a existujúcej dokumentácie dospel k záveru, že otec nie je závislý ani od alkoholu ani od iných psychotropných či omamných látok a z psychiatrického hľadiska znalec nenašiel dôvody, ktoré by bránili otcovi zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého z krátkodobého ani z dlhodobého hľadiska. Znalec Balko zistil u otca viditeľný kladný vzťah k maloletému, pričom aj pri masívnej kritike jeho rodičovských kompetencií zo strany maloletého, reagoval otec na maloletého zrejmými zvládacími mechanizmami bez prítomných manipulatívnych tendencií alebo akýchkoľvek porúch správania, ktoré by korešpondovali s obrazom, ktorý udávala otcovi navrhovateľka. Záver prvoinštančného súdu, že otec spĺňa osobnostné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o svojho syna tak nemožno považovať za výsledok nesprávnych skutkových zistení súdu, naopak ide o záver podložený, zodpovedajúci vykonanému dokazovaniu, vychádzajúci z posudkov odborníkov na danú problematiku, ktorých správnosť úsudku nemá ani odvolací súd dôvod spochybňovať. Argumentácia navrhovateľky, odmietajúcej pripustiť, že by otec mohol osobnostne dozrieť a napriek vykonanému znaleckému dokazovaniu stále spochybňujúcej jeho rodičovské kompetencie, nemá v súčasnosti žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a jej odvolacie námietky preto boli vyhodnotené ako nedôvodné.

42. Aj keď odvolateľka tvrdí opak, neboli preukázané ani prekážky z dôvodu nevhodných bytových podmienok, ktoré by otcovi mali brániť v zabezpečovaní starostlivosti o syna, hoci ich navrhovateľka rovnako spochybňovala. Otec má pre život so synom všetko potrebné, aj keď jeho bytové podmienky sú v súčasnosti skromnejšie ako u navrhovateľky. Skutočnosť, že rodič nemá vytvorené dokonalé bytové podmienky nemôže byť rozhodujúcou pre zvažovanie zverenia jeho dieťaťa do náhradnej starostlivosti. Náhradnú starostlivosť môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život, a o takomto prípade tu rozhodne hovoriť nemožno.

43. Odvolateľka vytýkala súdu, že nezohľadnil najlepší záujem maloletého a skutočnosť, že maloletý otca trvalo a dlhodobo odmieta. Odvolací súd jej však ani v tomto nemohol dať za pravdu. Súd prvej inštanície opakovane zisťoval názor maloletého a náležite sa ním zaoberal, dospel však k záveru, že hoci maloletý vyjadril želanie zostať žiť s navrhovateľkou, napokon po vyhodnotení všetkých dôkazov treba uzavrieť, že s ohľadom na okolnosti prípadu bude v najlepšom záujme maloletého práve jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca a s týmto záverom sa odvolací súd plne stotožňuje. Treba vychádzať z premisy, že otec ako rodič (v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého A.) má zákonom garantované prednostné právo oproti iným osobám, na starostlivosť o svoje dieťa za predpokladu, že má záujem a je schopný takúto starostlivosť zabezpečiť, ktorá podmienka bola v danom prípade naplnená. Nie je pravdivé tvrdenie odvolateľky, že maloletý otca odmieta trvalo a dlhodobo, keďže bolo preukázané, že do vypuknutia pandémie v roku 2020 otca neodmietať a pravidelne sa s ním stretával vrátane prespávania

u otca a k zmene jeho postoja k otcovi došlo práve pôsobením vplyvu navrhovateľky. Znalec Balko zistil, že u maloletého v súčasnosti prevažujúci negatívny postoj k otcovi je výsledkom ovplyvňovania zo strany navrhovateľky vo vzťahu k otcovi, čím nezvládla rodičovskú rolu a v dôsledku eskalácie ich vzájomných konfliktov bránila maloletému v jeho stretávaní sa s otcom a v rozvíjaní jeho vzťahu s otcom.

44. Odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným vyššie uvedený nedostatok vo výchove navrhovateľky považuje za veľmi významný pri svojom rozhodovaní, keďže takéto správanie navrhovateľky je v hrubom rozpore s eminentným záujmom maloletého na budovaní silných citových väzieb s vlastným otcom, ktorý má svojho syna rád a už niekoľko rokov sa márne domáha aspoň stretávania s ním, navrhovateľka mu však bez akéhokoľvek rozumného dôvodu v stretávaní so synom bráni. Odvolávanie sa na negatívny vzťah maloletého voči otcovi a jeho odmietanie preto nie je zo strany navrhovateľky namieste, keďže bolo celkom jednoznačne preukázané, že ho spôsobila práve ona. Treba si pritom uvedomiť, že rodič zohráva v živote každého dieťaťa nezastupiteľnú úlohu, ktorú nedokáže zastať žiadny iný príbuzný, akokoľvek by mal dobré úmysly a vhodné podmienky. Ponechanie dieťaťa u starej matky tak v danom prípade vykazuje vysokú mieru ohrozenia pre maloletého z dôvodu cielenej likvidácie jeho citových väzieb k otcovi, ktorý je v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého A. a v budúcnosti by to mal byť práve on, kto bude A. pevnou oporou a to aj v čase, kedy navrhovateľka možno už toho nebude schopná (treba vziať do úvahy tiež viacgeneračný rozdiel, ktorý bude citeľný najmä s pribúdajúcim vekom dieťaťa). Rozhodnutie súdu, ktorý zamietol návrh navrhovateľky a zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca preto plne rešpektuje najlepší záujem dieťaťa a to napriek tomu, že maloletý verbalizoval svoj negatívny postoj k otcovi. Hoci totiž maloletý A. vzhľadom na svoj vek nepochybne už dokáže formulovať svoje názory a prania, zároveň však určite nie je schopný objektívne posúdiť, čo je v jeho najlepšom záujme, odhliadnuc od skutočnosti, že znalec jasne definoval správanie a názory maloletého ako neautentické.

45. Súd prvej inštancie preto správne vychádzal zo záverov znalca psychológa, ktorý sa vyjadril v prospech osobnej starostlivosti otca, a to aj za cenu krátkodobých negatívnych dopadov na maloletého, ktoré bude dieťa subjektívne prežívať, avšak s dlhodobým riešením situácie berúc do úvahy ešte relatívne nízky vek dieťaťa. Súd pritom vyvinul značné úsilie – aj formou uloženia výchovného opatrenia – aby zmenil postoj navrhovateľky k otcovi maloletého v otázke jeho stretávania s maloletým a nasmeroval ju k psychologickému poradenstvu za účelom prehodnotenia svojho konania, ktorým maloletému škodí, nedošlo ale ani k jedinému jej stretnutiu s otcom z dôvodov na strane navrhovateľky. Aj z uvedeného je teda zrejmé, že navrhovateľka nemieni svoje správanie v otázke podporovania vzťahov otca a syna korigovať, čím neposkytla súdu možnosť zabezpečiť maloletému pozvoľný prechod do starostlivosti otca s postupným rozširovaním stykov, ale dôvodne napokon viedlo súd k radikálnemu rozhodnutiu o zverení maloletého do starostlivosti otca.

46. Pokiaľ ide o námietku, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a to konkrétne výsluchom psychologičky A. P., ktorú maloletý s navrhovateľkou dlhšiu dobu navštevuje, ako aj záverečnou správou o priebehu a výsledkoch súdom nariadeného výchovného opatrenia, odvolací súd pripomína, že súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). V tejto súvislosti treba objasniť, že dokazovanie je zákonom upravený postup súdu, ako aj účastníkov konania, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania a preto sa v dokazovaní obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov. Súd je subjektom, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy vykoná. Sudca sa teda nestáva pasívnym arbitrom, ktorý je pri zisťovaní skutkového stavu odkázaný na tvrdenia a dôkazné návrhy strán. Zároveň súd musí dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený účastníkom konania, ak tento skutkový poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. Pokiaľ sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku, ktorú povinnosť mu výslovne ukladá § 220 ods. 2 CSP. V danom prípade súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia skutkových okolností potrebných pre rozhodnutie vo veci a to nielen výsluchom účastníkov konania, ale množstvom listinných dôkazov, písomných správ cestou na to povolaných inštitúcií a znaleckých posudkov i výsluchov znalcov a zhromaždil tak dostatok skutkových podkladov významných pre rozhodnutie aj bez vykonania navrhovateľkou spomínaných dôkazov, ktoré nemohli priniesť žiadne nové informácie, ktoré by súdu neboli známe, preto ich nevykonaním sa súd nedopustil žiadneho pochybenia. Zároveň súd prvej inštancie v bode 56 napadnutého rozsudku veľmi podrobne zdôvodnil, prečo zamietol

vykonanie uvedených dôkazov, čím boli zároveň naplnené podmienky zakotvené v § 22 ods. 2 CSP a nemožno mu v tomto smere nič vytknúť, pričom odvolací súd sa aj s úvahami prvoinštančného súdu predostrenými v uvedenom bode plne stotožňuje.

47. Po preskúmaní celej veci odvolací súd dospel k názoru, že skutočný stav veci bol zistený dôsledne, súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal splnením zákonných podmienok umožňujúcich maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti vychádzajúc z aplikácie príslušných hmotnoprávných ustanovení podľa § 44 a § 45 Zákona o rodine a zároveň napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie dáva účastníkom konania relevantnú odpoveď na ich podstatnú argumentáciu, s ktorou sa súd náležite vysporiadal, takže v jeho postupe a rozhodnutí nebolo zistené žiadne z pochybení vytýkaných odvolateľkou.

48. Odvolací súd pripomína, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

49. Vychádzajúc z vyššie uvedeného posúdil odvolací súd námietky odvolateľky v celom rozsahu ako neopodstatnené a plne sa stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, že v danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a naopak sú tu dôvody pre jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca, ktoré rozhodnutie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, zároveň sa stotožňuje aj s ostatnými výrokmi rozsudku bez potreby osobitne sa nimi zaoberať pre absenciu relevantnej odvolacej argumentácie, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

50. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

51. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).